

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 14.5.2014 г.
COM(2014) 265 final

2014/0138 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за забрана на риболова с плавачи мрежи, за изменение на регламенти (ЕО)
№ 850/98, (ЕО) № 812/2004, (ЕО) № 2187/2005 и (ЕО) № 1967/2006 на Съвета и за
отмяна на Регламент (ЕО) № 894/97 на Съвета**

{SWD(2014) 153 final}

{SWD(2014) 154 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Риболовът с плаващи мрежи традиционно се извършва с мрежи с ограничени дължини и сравнително малък размер на окоето за улов на различни пелагични видове с малък/среден размер, предимно обитаващи или мигриращи през крайбрежните райони. По-съществените проблеми възникнаха в края на 70-те и 80-те години на миналия век, когато започна употребата на плаващи мрежи с големи размери на окоето и дължина от десетки километри. Тези големи плаващи мрежи доведоха до значително увеличение на случайната смъртност на защитени видове, сред които по-конкретно на китообразни, морски костенурки и акули, и предизвикаха загриженост в международен план за въздействието им върху околната среда.

В началото на 90-те години, в изпълнение на специални резолюции на Общото събрание на Организацията на обединените нации (ОСООН)¹, в които се призоваваше за мораториум върху големите плаващи пелагични мрежи² в открито море, ЕС разработи законодателство за риболов с плаващи мрежи.

Вследствие на това от юни 1992 г. на корабите е забранено да носят на борда или да използват плаващи мрежи с дължина повече от 2,5 km (освен в района на Балтийско море, Белти и протока Оресунд). От 2002 г. е забранено използването на какъвто и да било вид плаващи мрежи, независимо от техния размер, когато са предназначени за улов на видовете, изброени в приложение VIII към Регламент (ЕО) № 894/97 на Съвета (неразрешени видове). Също така е забранено на сушата да се разтоварват видовете, изброени в приложение VIII, които са били уловени с плаващи мрежи. Освен това от 1 януари 2008 г. на корабите се забранява да носят на борда или да използват какъвто и да било вид плаващи мрежи в района на Балтийско море, Белти и протока Оресунд.

Действащата законодателна рамка на ЕС относно плаващите мрежи обаче показва слабости, тъй като съществуващите правила могат лесно да бъдат заобиколени. Липсата на правила на ЕС относно характеристиките на риболовните уреди (например максимален размер на окоето на мрежата, максимална дебелина на влакното, коефициент на висене и т.н.) и тяхното използване (например максимално разстояние от брега, престой във водата, риболовен сезон и т.н.), наред с възможността на борда да се държат други риболовни уреди, даде възможност на рибарите да използват незаконно плаващи мрежи за улов на видове, чийто улов е забранен с такива риболовни уреди, като същевременно декларират, че са ги уловили например с други уреди (напр. парагади, и т.н.).

Освен това, въпреки тези разпоредби относно плаващите мрежи, продължава да се докладва за незаконното използване на последните във водите на ЕС. Също така сериозното неспазване от страна на някои държави членки беше разгледано от Съда на Европейския съюз в две решения срещу Франция (С-556/07; С-479/07) и Италия (С-249/08).

¹ Резолюции на Общото събрание на Организацията на обединените нации: Резолюция № 44/225 от 22 декември 1989 г.; Резолюция № 45/197 от 21 декември 1990 г.; Резолюция № 46/215 от 20 декември 1991 г.

² Големите плаващи мрежи са определени като мрежи с дължина над 2,5 km съгласно Конвенцията за забрана на риболова с дълги плаващи мрежи в южната част на Тихия океан (Конвенцията от Уелингтън); Уелингтън, 24 ноември 1989 г.), която влезе в сила на 17 май 1991 г., <http://www.mfe.govt.nz/laws/meas/wellington.html>; <http://www.jus.uio.no/english/services/library/treaties/08/8-02/large-driftnets.xml>.

Усилията за контрол и правоприлагане не водят до желаните резултати, тъй като малкият мащаб на дейността прави лесно адаптирането и намирането на стратегии за избягване на контрола. Малките плаващи мрежи все още са позволени и пропуските в законодателството на ЕС улесняват тяхната незаконна употреба. Това затруднява изключително много контролните органи при намирането на надеждни доказателства за незаконните дейности и прилагането на правилата в крайна сметка.

При тези обстоятелства е ясно, че продължава да съществува сериозна загриженост за околната среда и опазването поради използването на тези риболовни уреди.

С цел справяне с тази ситуация и спазване на международните задължения на ЕС за правилно регулиране на риболова с плаващи мрежи предложеният регламент, въз основа на подхода на предпазливост, предвижда пълна забрана за корабите да носят на борда или да използват какъвто и да било вид плаващи мрежи от 1 януари 2015 г. във водите на ЕС. Чрез него се въвежда и преразгледано и по-изчерпателно определение на този риболовен уред, за да се отстрани всеки възможен съществуващ пропуск.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Извършена е оценка на въздействието (ОВ), като е взета предвид информация от различни източници: обществена консултация в интернет, две координирани проучвания³, информация, предоставена от държавите членки, и коментари от Управляващата група за оценка на въздействието (IASG).

В оценката на въздействието са проучени следните варианти на политиката: 1) статуквото; 2) действията, свързани с техническите и/или контролните мерки за подобряване на възможностите за контрол и екологичната съвместимост; 3) селективната забрана на риболова с плаващи мрежи, определен като все още най-вреден за строго защитените видове и/или при който не може да се избегне съпътстващият улов на неразрешени видове; 4) пълната забрана на риболова с плаващи мрежи.

При все това липсата или недостатъчното наблюдение на този вид риболов от страна на държавите членки както за контролни, така и за научни цели, както и ограничените усилия за вземане на проби при двете проучвания, изключително затрудни получаването на цялостен поглед върху настоящите риболовни дейности и реалното им въздействие върху околната среда и следователно не беше възможно да се извърши оценка на въздействието на различните варианти на политиката чрез анализ, базиран на показатели.

Вариант 4 е предпочетен пред варианти 1, 2 и 3, тъй като отговаря в най-голяма степен на критериите за значимост, ефективност, ефикасност и съгласуваност, като същевременно осигурява най-добри резултати с оглед на въздействие върху околната среда и по-малка административна тежест. Той е подкрепен от повече от 52 % от респондентите в обществената консултация, включително рибарски сдружения и неправителствени организации. Поради това вариант 4 беше счетен за най-подходящ въз основа на прилагането на принципа на предпазливост спрямо видовете риболов,

³ - MAREA- Специален договор № 8 (SI2.646130). — Identification and characterization of the small scale driftnet fisheries in the Mediterranean [„Идентифициране и характеризиране на риболова с малки плаващи мрежи в Средиземно море (DriftMed)“]
Специален договор № 5 (SI2.650655). Study in support of the review of the EU regime on the small-scale driftnet fisheries [„Проучване в подкрепа на прегледа на режима на ЕС за риболов с малки плаващи мрежи“].

при които би могло да има по-висок риск от случаен улов на строго защитени видове, предвид факта, че държавите членки осъществяват недостатъчно наблюдение или изобщо не осъществяват наблюдение върху него.

Повечето от определените видове риболов с плаващи мрежи са сезонни и активно участващите флотове се състоят от поливалентни съдове с общ брой от най-малко 840 кораба (с изключение на района на Балтийско море), разпръснати на голяма площ. За повечето рибари риболовът с плаващи мрежи обхваща само няколко месеца риболовна дейност през годината, като някои рибари използват плаващи мрежи по-малко от половин месец в годината. Поради това не се очаква пълната забрана за използване на плаващи мрежи да доведе до съответното намаляване на броя на рибарите, които ще продължат да работят с други съоръжения, които вече са позволени в тяхната лицензия за риболов. Според събраната информация за оценката на въздействието икономическите резултати и важността на риболовните уреди за плавателните съдове и флотовете са силно променливи макар и ограничени на национално равнище. За флотовете, за които има налични данни, както например за корабите на Обединеното кралство, общата стойност на малките плаващи мрежи за около 250 кораба представлява 0,14 % от общата стойност на разтоварения на сушата в Обединеното кралство улов през 2011 г. За Италия, където е установен по-малък брой — около 100 активни кораба, икономическото значение на плаващите мрежи е ниско на национално равнище (0,8 % от стойността и 1,3 % от теглото на разтоварения на сушата улов), въпреки че стойността на разтоварения на сушата улов варира от около 20 % до 55 % (до 90 % при един случай на риболов) от оборота, генериран от тези кораби; печалбата, получена в резултат на използване на плаващи мрежи, обаче варира значително от 1 % до 54 % от оборота, генериран от корабите, със средна стойност от 22 % във всички случаи на италиански риболов с плаващи мрежи. Макар че не може да се изключи, че забраната е вероятно да засегне някои от корабите, извършващи такъв риболов, приема се, че общото социално-икономическо въздействие на пълната забрана няма съществено отражение на национално и подрегионално равнище.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- Обобщение на предлаганите мерки

Въвеждане на пълна забрана за всички кораби на ЕС да вземат на борда или да използват какъвто и да било вид плаващи мрежи от 1 януари 2015 г. във всички води на ЕС. Въвеждане на преразгледано и по-изчерпателно определение на плаващи мрежи, за да се запълнят всички възможни пропуски в действащото законодателство.

- Правно основание

Член 43, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

- Принцип на субсидиарност

Предложението попада в обхвата на изключителната компетентност на Европейския съюз.

- Принцип на пропорционалност

Предложението е необходимо и подходящо за прилагането на екосистемен подход към управлението на риболова. Предложението не излиза извън рамките на необходимото за постигане на целите, преследвани в съответствие с член 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз.

- Избор на инструмент

Предложен инструмент: Регламент на Европейския парламент и на Съвета.

Други средства не биха били подходящи поради следната причина: актът е за отмяна и изменение на съществуващите регламенти, които трябва да бъдат изменени чрез друг регламент.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Тази мярка не поражда допълнителни разходи за Съюза.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за забрана на риболова с плаващи мрежи, за изменение на регламенти (ЕО) № 850/98, (ЕО) № 812/2004, (ЕО) № 2187/2005 и (ЕО) № 1967/2006 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 894/97 на Съвета

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта за законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет⁴,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁵ установява рамка на управление за опазването на морските биологични ресурси и управлението на рибарството, чийто обект са те.
- (2) Устойчивата експлоатация на морските биологични ресурси следва да се основава на подхода на предпазливост, който произтича не само от принципа на предпазливост, посочен в член 191, параграф 2, първа алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз, но също така и от международните ангажименти на Съюза, както е отразено в споразумението на ООН относно рибните запаси⁶, и по-специално член 6, както и от най-добрите налични научни доказателства.
- (3) Общата политика в областта на рибарството следва да допринася за защитата на морската среда, за устойчивото управление на всички видове, експлоатирани с търговска цел, и по-специално за постигането на добро екологично състояние до 2020 г., както е предвидено в член 1, параграф 1 от Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁷.
- (4) В резултат на загрижеността относно въздействието върху околната среда на големите плаващи мрежи с дължина повече от 2,5 km, довели до значителен процент на случайна смъртност на защитени видове, в няколко резолюции на

⁴ ОВ С , , стр. .

⁵ Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г.), стр. 22.

⁶ ОВ L 189, 3.7.1998 г., стр. 16

⁷ Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19)

Общото събрание на Организацията на обединените нации (ОСООН) — резолюции № 44/225 от 22 декември 1989 г, № 45/197 от 21 декември 1990 г. и № 46/215 от 20 декември 1991 г.⁸ — се призовава за налагане на мораториум върху тези риболовни уреди.

- (5) По същия начин чрез Регламент (ЕО) № 894/97⁹ на Съвета се установява обща рамка за управление на опазването на рибните ресурси посредством технически мерки под формата на цялостно общо ограничение на дължината на плаващите мрежи до максимум 2,5 km, както и забрана корабите да използват или носят на борда плаващи мрежи, предназначени за улов на определени видове.
- (6) Освен това с Регламент (ЕО) № 2187/2005 на Съвета¹⁰ се забранява на корабите да използват за риболов или да носят на борда плаващи мрежи от 1 януари 2008 г. в района на Балтийско море, Белти и протока Оресунд.
- (7) Целите на опазването по отношение на случайната смъртност на защитени видове, преследвани чрез горепосочените правила на Съюза за плаващите мрежи, продължават да бъдат валидни и следва да бъдат подсилени.
- (8) Определението на плаващите мрежи следва да бъде подобро, за да се осигури по-голяма яснота и еднаквост при разбирането и прилагането на правилата за плаващите мрежи от страна на държавите членки.
- (9) Освен това е необходимо да се разшири обхватът на това определение, така че да включва всички идентифицирани нови видове плаващи рибарски мрежи, различни от плаващите хрилни мрежи, разработени за определени видове риболов. Особено важно е чрез това определение да бъдат обхванати уреди, които за разлика от плаващите хрилни мрежи са изработени от две или повече парчета мрежа, които се провесват едновременно и успоредно на горното(ите) въже(та), но се използват в близост до повърхността на водата по същия начин както плаващите хрилни мрежи, имат подобно въздействие върху морските ресурси и следователно трябва да бъдат обект на съгласувани мерки за управление.
- (10) Настоящата законодателна рамка на Съюза относно плаващите мрежи показва слабости и пропуски в правилата, които се оказаха лесни за заобикаляне и неефективни по отношение на преодоляване на загрижеността за опазването, свързана с този риболовен уред.
- (11) Риболовът с плаващи мрежи се извършва от неопределен брой дребномащабни многофункционални риболовни кораби, по-голямата част от които осъществяват

⁸ Резолюции № A/RES/44/225 на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 22 декември 1989 г. относно риболова с големи пелагични плаващи мрежи и неговото въздействие върху живите морски ресурси на световните океани и морета, стр. 147. Резолюция № A/RES/45/197 на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 21 декември 1990 г. относно риболова с големи пелагични плаващи мрежи и неговото въздействие върху живите морски ресурси на световните океани и морета, стр. 123. Резолюция № A/RES/46/215 на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 20 декември 1991 г. относно риболова с големи пелагични плаващи мрежи и неговото въздействие върху живите морски ресурси на световните океани и морета, стр. 147.

⁹ Регламент (ЕО) № 894/97 на Съвета от 29 април 1997 г. за установяване на някои технически мерки за опазване на рибните ресурси (ОВ L 132, 23.5.1997 г., стр. 1), изменен с Регламент (ЕО) № 1239/98.

¹⁰ Регламент (ЕО) № 2187/2005 на Съвета от 21 декември 2005 г. за опазване на рибните ресурси посредством технически мерки в района на Балтийско море, Белти и протока Оресунд (ОВ L 349, 31.12.2005 г., стр. 1).

дейност, без да бъдат предмет на редовни дейности по научни или контролни наблюдения. Поради малкия мащаб на тези риболовни дейности, които улеснява избягването на наблюдението, усилията за контрол и правоприлагане не са довели до желаните резултати с оглед на опазването на морските ресурси, по-специално по отношение на определени защитени видове.

- (12) Продължава да се докладва за наличието на незаконни дейности с плаващи мрежи, извършвани от риболовни кораби на Съюза, насочени по-специално към видовете, изброени в приложение VIII към Регламент (ЕО) № 847/97, които са причина за отправяне на критики по отношение на неспазването от страна на Съюза на приложимите международни задължения в това отношение.
- (13) Нещо повече, риболовът с плаващи мрежи близо до или на повърхността на водата продължава да бъде причина за сериозна загриженост за инцидентен улов на дишащи въздух животни, като например морски бозайници, морски костенурки и морски птици, които най-често са класифицирани като строго защитени видове съгласно законодателството на Съюза.
- (14) Освен това е доказано, че системите за наблюдение и докладване, установени по силата на Директива 92/43/ЕИО на Съвета (Директива за местообитанията)¹¹, са неефективни за идентификацията и регистрирането на антропогенните причини за смъртта на строго защитени видове в резултат на риболовни дейности.
- (15) Екосистемният подход към управлението на риболова изисква отрицателното въздействие на риболовните дейности върху морските екосистеми да се сведе до минимум и нежеланият улов да се избягва и намали доколкото е възможно.
- (16) С оглед на горепосочените причини и с цел да се преодолее по подходящ начин загрижеността за опазването, която този риболовен уред продължава да предизвиква, както и за постигане на екологичните цели и целите на правоприлагането по ефективен и ефикасен начин, като същевременно се вземат предвид минималните социално-икономически въздействия, е необходимо да се въведе пълна забрана за всички кораби на Съюза да носят на борда или да използват какъвто и да било вид плаващи мрежи във всички води на Съюза, независимо дали осъществяват дейност във водите на Съюза или извън тях, както и за кораби, които не са от Съюза, но са във водите на Съюза.
- (17) За по-голяма яснота на законодателството на Съюза е необходимо също така да се заличат всички други разпоредби, свързани с плаващите мрежи, чрез изменение на регламенти (ЕО) № 850/98¹², (ЕО) № 812/2004, (ЕО) № 2187/2005 и (ЕО) № 1967/2006¹³, и отмяна на Регламент (ЕО) № 894/97.
- (18) За корабите, извършващи риболов с малки плаващи мрежи, може да е нужно известно време, за да се приспособят към новата ситуация, и да е необходим период за постепенно спиране на тяхното използване. Ето защо настоящият регламент следва да влезе в сила на 1 януари 2015 г.

¹¹ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7)

¹² Регламент (ЕО) № 850/98 на Съвета от 30 март 1998 г. относно опазването на рибните ресурси посредством технически мерки за защита на младите екземпляри морски организми (ОВ L 125, 27.4.1998 г., стр. 1).

¹³ Регламент (ЕО) № 1967/2006 на Съвета от 21 декември 2006 г. относно мерките за управление на устойчивата експлоатация на рибните ресурси в Средиземно море (ОВ L 409, 30.12.2006 г., стр. 11);

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Приложно поле

Настоящият регламент се прилага за всички риболовни дейности в обхвата на Общата политика в областта на рибарството, както е определено в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.

Член 2

Определение

1. За целите на настоящия регламент се прилагат определенията от член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.
2. В допълнение „плаваща мрежа“ означава мрежа, изработена от едно или повече парчета мрежа, които се провесват едновременно и успоредно на горното(ите) въже(та), държи се на повърхността на водата или на известно разстояние под тази повърхност с помощта на плаващи механизми и плава по течението свободно или с кораба, към който може да е прикрепена. Тя може да бъде снабдена с механизми за стабилизиране на мрежата или за ограничаване на отклонението ѝ като морска котва или котва на дъното, прикрепена към единия край на мрежата.

Член 3

Забрана на плаващите мрежи

Забранява се:

- а) уловът на морски биологични ресурси с плаващи мрежи и
- б) носенето от страна на риболовните кораби на какъвто и да било вид плаващи мрежи на борда

Член 4

Изменения на свързаните регламенти

1. В член 20 от Регламент (ЕО) № 850/98 параграф 3 се заличава:
2. Регламент (ЕО) № 812/2004 се изменя както следва:
 - а) член 1а се заличава;
 - б) в приложение I точка А, буква б) и точка Д, буква б) се заличават;
 - в) в приложение III точка Г се заличава.
3. Член 2, буква о), член 9 и член 10 от Регламент (ЕО) № 2187/2005 се заличават.
4. В приложение II параграф 1) от Регламент (ЕО) № 1967/2006 думите „и плаващите рибарски мрежи“ се заличават.

Член 5

Отмяна

Регламент (ЕО) № 894/97 се отменя.

Член 6

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на 1 януари 2015 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател